

quod si pœnitens indispositus minitetur Confessarium ob negatam absolutionem, bene poterit Confessarius ab illo aufugere, et non redire, quia tunc illæ minæ non sunt peccatum manifestatum ad absolutionem obtainendam, sed peccatum in Confessione commissum, quod sigillo non gaudet. Hæc tamen fuga tantum permittitur Confessario, si fugiendo non ingerat alius suspicionem negatae absolutionis; quod si autem ingereret, posset recitare aliquam orationem, non jam intendendo deceptionem pœnitentis, sed solam liberationem ab illa vexatione, quamvis pœnitens se decipiat credens illam orationem esse formam absolutionis. Vide dicta de *Sacrament.* hoc l. 6. n. 59. v. *E conuerso.*

660. — Dubitatur V. An Confessarius sciens ex Confessione Ecclesiam esse pollutam, possit ibi celebrare? Hic casus quidem difficuler accidet, nam (sicut diximus hoc lib. 6. n. 364.) ut Ecclesia polluatur, requiritur publica violatio; tamen aliquando bene accidere possit, nempe si violatio esset quidem publica, sed Confessario incognita, vel si alii ignorarent per tale factum Ecclesiam esse pollutam. In his autem casibus prima sententia, quam tenent Sporer de *Pœnit.* n. 874. et Bon. eod. tit. q. 6. p. 4. n. 23. cum Syloest. Lazar. et aliis, dicit Confessarium posse et teneri celebrare. Ratio, quia Ecclesia in favorem sigilli non videtur tunc velle obligare Sacerdotem ad non celebrandum. Secunda tamen sententia, quam tenent Lugo dist. 23. n. 125. et Aversa, ac Tamb. apud Croix l. 6. part. 2. n. 1976, censem non posse celebrare, quia ex una parte urget præceptum non sacrificandi in Ecclesia polluta, et ex alia minimè urget præceptum servandi sigilli, cum nullum adsit periculum revelationis apud alios, nec damni pœnitentis. Et hæc sententia videtur satis probabilis cum Mazzott. p. 589, si revera nullum sequatur pœnitentis gravamen, et nulla fiat revelatio indirecta, putâ si Confessarius justum exponat prætextum alibi celebrandi.

Dubit. VI. An si ex Confessione scias aliquem (cui solitus es confiteri) non esse Sacerdotem, vel non esse Confessarium, possis et tenearis pergere ad ei confitendum? Negat Sanch. de *Matr.* lib. 3. d. 16. n. 5. et probabile putat Spor. n. 871, quia ex una parte non potes simulare susceptionem Sacramenti, ex alia, non violas sigillum omittendo confiteri; sic enim nihil revelas de crimine pœnitentis, cum innumeræ possint esse causæ mutandi Confessarium. Communius tamen, et verius tenent oppositum Lugo d. 23. n. 105. Mazz. t. 3. n. 189. et Croix. n. 1978. cum Viva, Dic. et Stoz, ac etiam probabile censem Sporer l. c. Ratio, quia in tali omissione, quamvis non adsit revelatio sigilli, semper tamen adest quædam odiosa exprobratio pœnitentis. Neque tunc oportet tibi simulare Sacramentum (quod revera esset intrinsecè malum), sed potes illi factio Sacerdoti vel Confessario simpliciter aliquod peccatum manifestare sine intentione absolutionis: quod in hoc casu non esset illicitum, cum tua cooperatio ad peccatum illius esset tantum materialis.

661. — Cæterum, generaliter loquendo, dico, quod esto Con-

sessarius in hac materia tam gravi et periculosa debeat esse valde cautus, ne pœnitentes ex Confessione aliquod injustum gravamen subeant, ut sub initio animadversum volvamus; tamen non tenetur cavere omnes leves conjecturas, quas facile malitiosi faciunt, sed tantum ne præbeat suspicione probabiles de peccatis auditis, ut dicunt Lugo D. 23. n. 106. cum Scoto, Palat. et Med. ac Croix num. 1749. cum Gob. Tambur. et Gorm. ex D. Thom. Quodlibet 5. art. 13. ubi sic ait: « Si amotio subditi ab administratione possit inducere ad manifestandum peccatum in confessione auditum, vel ad aliquam (nota) probabilem suspicionem habendam, de ipso nullo modo Prælatus deberet subditum removere. »

DUBIUM II.

Quale sit præceptum, et quæ obligatio Confessionis.

662. Quos, et quando obliget hoc præceptum? Et quomodo computetur tempus annua Confessionis? — **663.** An præceptum divinum Confessionis obliget extra articulum mortis? — **664.** Quomodo obliget juramentum Medicorum non visitandi infirmos non confessos? *Vide etiam lib. 3. num. 182. — 665.* Qui teneantur ad præceptum Confessionis? — **666.** An impuberis? An isti possint absolvi, si dubitetur de usu rationis (*Remiss. ad num. 432.*) — **667.** An obligetur ad Confessionem annualem habens sola venialia? — **668.** An qui non satisficit præcepto, teneatur ad illud quamprimum? — **669.** Et an per Confessionem, quæ fit anno sequenti, satisfiat præcepto etiam antecedentis? — **670.** An in Paschate sit obligatio confitendi proprio Parochio? — **671.** An teneatur quis aliquando confiteri ante finem anni? — **672.** An satisfiat præcepto per Confessionem invalidam? — **673.** Qui ab hoc præcepto excusat? — **674.** Pœnæ in transgredientes hoc præceptum.

662. — « RESP. Præceptum confitendi, tum divinum, tum ecclesiasticum sub mortali obligat omnes ac solos baptizatos, qui habent mortale: illud in articulo mortis; hoc vero postquam ad annos discretionis pervenerint: et simul ut confiteantur proprio Sacerdoti, vel alteri cum ejus venia, semel in anno: computando ab una confessione ad aliam, ut quidam docent. (*Ut Sot. et Gran. ap. Viva de Pœnit. Qu. 4. ar. 3. num. 4.*) * : vel ab initio Januarii ad finem Decembri, ut habet communior. (*Et tenent Viva loc. cit. ac Pal. et alii apud Croix n. 20/3.*) * ; vel denique à Paschate ad Pascha, ut consuetudo fere obtinuit propter Communionem. *Suar. d. 35. s. 2. Vasq. qu. 90. art. 2.* *Card. de Lugo d. 11. s. 3. 6 et 7. Coninck d. 5. d. 6.* * (*Hinc recte ait Holzm. t. 1. p. 341. n. 33.* quod per se loquendo, annus esset computandus à Januario ad Decembrem, tamen, spectata universalis consuetudine, computatur, incipiendo à Paschate ad Pascha.) *

663. — Quæritur, an præceptum Confessionis obliget per se aliquando in vita extra periculum mortis? *Commune est non*

obligare per se statim post peccatum; ita S. Th. in 4. Dist. 17. qu. 3. art. 1. qu. 4. quem sequuntur Suar. Lugo, Reg. Vill. etc. cum Salm. de Pænit. c. 7. n. 5. Dubium est, an obliget per se saltem sæpius in vita? Negant pariter D. Th. l. c. et Scotus, ac Gabr. ap. Salm. ib. item Pal. Bosco, et Dic. apud Croix l. 6. p. 2. n. 2020. Ratio, quia talis obligatio nullo fundamento certo videtur probari, cum possit peccator per contritionem Deo se reconciliare. Sed communius affirmant Salmant. n. 9. cum Reg. Vict. Led. et Gran. ac Croix l. c. cum Rodr. Ills. Gorm. etc. Et hoc videtur probabilius quia (juxta dicta n. 297. in simili præcepto, nempe Communonis), cum præceptum hoc sit divinum, Christus reliquit illud determinandum ab Ecclesia, quæ in c. Omnia de Pænit. etc. determinavit obligare saltem semel in anno. Præter hoc autem (ut diximus n. 437. Dub. 1.), tale præceptum per accidens obligat peccatorem etiam infra annum ad Confessionem, si non conteratur, ratione caritatis erga seipsum, ne diu maneat in mortali.

664. — Hic obiter agendum de quæstione illa de qua jam egimus Tom. 2. l. 3. n. 182. Sed hic pleniis est disceptanda: Quomodo Medici teneantur infirmos de Confessione monere? Scendum est, quod Concilium Lateranense sub Innoc. III. in c. Cum infirmitas 13. de Pænit. et rem. præcepit districtè (nempe sub gravi, ut omnes interpretantur apud Salm. tr. 17. de Juram. c. 2. n. 90.) omnibus Medicis, ne infirmos in suam curam recipient nisi prius infirmi confiteantur. Deinde S. Pius V in Motu proprio, quod incipit, Supra gregem, edito an. 1566, innovando præfatam sanctionem præcepit: « Ne medicus incipiat curare infirmum, nisi eum moneat de Confessione facienda; neque ultra tres dies eum invisat, nisi scripto Confessarii resciat eum esse confessum. Et ut Medicus, antequam doctoratus gradum assument, jurent se hoc præceptum observatuross; et Ordinarii illos non admittant in suis Diœcesibus, nisi constiterit de hoc juramento. »

His positis, queritur de qua infirmitate hæc Decreta intelligantur? Tres sunt sententiae. Prima, quam tenent Laym. l. 5. tr. 6. c. 5. n. 5. item Rosol. Graff. Vega, et Rodriq. ap. Salm. d. c. 2. n. 90. (et hanc Ciera Diss. 21. cui adhæret, vocat communiorem, sed immerito) dicit intelligi de solo morbo periculososo, vel saltem de quo dubitatur an sit periculosus. Et idem sentit Nao. Man. c. 25. n. 61. dicens: « Monitioni non est locus, quando manifestum est, morbum non esse periculosum. » Et in hoc sensu aiunt AA. citati prædicta Decreta usu recepta fuisse. Secunda autem sententia, quam tenent S. Anton. 3. p. tit. 7. c. 2. §. 4. Sylo. v. Medicus, §. Tertium, dicit intelligi de quocunque morbo, etiam non mortali. Ratio, quia in morbo periculososo etiam de jure naturali præfata monitione facienda esset; unde cum in dict. c. Cum infirmitas, novum præceptum statuatur, utique textus non est de sola infirmitate mortali intelligendus. Tertia verò sententia communior, quam tenent Suar. in 3. p. d. 35 Sect. 3. n. 4. Sanch. Dec. l. 3. c. 16. n. 7. Bon. t. 2. d. 4.

qu. 1. p. 16. n. 10 et 13. Pal. tr. 14. D. 2. p. 7. §. 4. n. 2. Con. t. 4. p. 86. qu. 5. Viva q. 4. art. 2. n. 4. Dian. p. 3. tr. 4. R. 93. cum Ang. Arm. Tab. Nunn. Homob. etc. ac Salm. d. num. 90. cum Cajet. Trull. et Candido, et huic consentit Benedictus XIV, Notif. 22. num. 19, dicit 1. hoc præceptum non quidem intelligi de solis morbis periculosis, nam revera Constitutio Innocentii edita fuit (ut exprimitur in dicto c. 13.) ob motivum ne infirmi cum monerentur in morbo mortali, facilius mortis periculum incurvant; unde præceptum seu juramentum intelligendum est de facienda monitione etiam in morbo non periculosso, ut infirmi cum monentur non incurvant mortis periculum. Dicit 2. nec etiam intelligi de quocunque morbo levi (quod ridiculum esset, ait Suarez), sed morbo gravi, etsi non periculoso. Ratio, quia tam Innocentius, quam S. Pius loquuntur de infirmis lecto jacentibus, et ideo intelligunt loqui de illa infirmitate, qua non ex majori commoditate æger, ut si podagra, aut alio consimili affectu laboret, sed ex necessitate lectum petit, ita ut sit per se gravis, vel prudenter judicatur periculosa, ut gravis fiat. Neque revera discrepant ab hac sententia D. Antonin. et Sylo. loc. supra citatis; ratio enim ab eis adducta nihil aliud probat, quam quod facienda est monitio etiam infirmitas non sit mortalis; unde ipsi non dicunt in omni morbo levi monendum esse infirmum, sed tantum asserunt monendum in morbo etiam non mortali, quem nos gravem appellamus.

Notant autem DD. I. sufficere, ut Medicus moneat infirmum per alios, ita Mazzotta c. 3. p. 287. ac Suarez, Viva et Dian. II. cc. cum Graff. Vega. Homob. etc. II. Sufficere testimonium aliorum (absque Confessarii scripto), quod infirmus sit confessus, modo sint fide digni, Suar. Sanch. Mazz. et Dian. cum Fill. Nunn. Barb. etc. III. Quod Medicus non teneatur ad hujusmodi monitionem, si moraliter sit certus infirmum esse in bono statu; ita Sanch. n. 1. cum S. Anton. Ang. Rosel. Arni. Nao. et Tab. ac Salm. n. 92. cum Sylo. Fagn. Leand. et Trull. IV. Quod si infirmus nolit obstinate confiteri, et esset in periculo mortis, si à Medico desereretur, tunc non tenetur Medicus eum deserere, quia præfata Decreta non adversantur caritati, quæ favet etiam obstinati quoad fieri potest; ita Nao. Bon. Suar. Diana, Conc. et Sanch. n. 8. cum Cajet. Graff. et Vega. Hancque opinionem dicit Benedict. XIV, Notif. 22. num. 17. esse communem Theologorum, et Canonistarum cum Lugo, Pal. Pirking. etc.

Circa autem obligationem monendi infirmum de Confessione, stando quidem rigori præfatarum Constitutionum Innocentii et S. Pii, omnino videtur vera tertia sententia docens monitionem esse faciendam, non solùm quando morbus est mortalis, sed etiam cum adest periculum, ut deinde mortalis evadat; Pontifices enim sanè aliud novum præceptum Medicis imponunt, præter illud ad quod ipsi de jure divino tenentur. Et utinam Constitutiones prædictæ observarentur, quot infirmi damnationem vitarent, qui ob Medicorum oscitantiam Confessionem procrastinando, aut in-

confessi, aut malè confessi decedunt. Sed cùm Decreta Pontificum non obligent, nisi secundùm quid sunt usu recepta, ut docent Cajet. in Sum. verb. Medici peccata, Sanch. loc. cit. num. 14. Pal. §. 4. num. 6. Corrella tr. 16. c. 3. num. 22 Dian. loc. cit. cum Victor. et Scortia, ac Salm. d. c. 2. n. 91. cum Prado, Trull. Leand. et Candido. Hinc dicunt Salm. cum Cajet. Sanch. et aliis citatis, präfata Decreta et juramentum in Hispania non obligare quia ibi non sunt usu recepta, vel sunt abrogata. Idemque testatur Mazzott. t. 3. p. 287. et 550. loquens de nostro Regno, dum ait juramentum S. Pi Neapoli ex usu recepto (ut etiam mihi constat) tantum in morbis periculosis observari.

663. — « 1. Tenentur hoc präcepto. 1. Hæretici et Apostatae, pueri dolii capaces, saltem post septennum. Vide Dian. p. 4. t. 3. R. 52. Lugo l. c. s. 7. n. 144 et 149. 2. Ingrediens periculosa navigationem, vel conflictum. 3. Mulier tenera primùm paritura, vel quæ solet habere partus difficiles. 4. Reus morti adjudicatus. 5. Qui signa habent mortis naturalis. » (Ita communiter Salm. de Pœnit. c. 7. n. 6. Viva eod. tit. qu. 4. art. 2. n. 3. et Croix l. 6. p. 1. n. 2019. cum S. Thom. Suar. Pal. Con. etc. Et hoc ex präcepto divino. Addunt Lugo D. 15. n. 37. et Salm. n. 8. cum Navarr. Laym. Azor. Sylo. etc. communiter, peccato rem teneri per se confiteri, si probabiliter credat non amplius habitum copiam Confessarii per totam vitam. Dicit autem Lugo n. 41. cum communī (contra Medin. et Nunn.) non esse obligationem confitendi propter solum periculum oblivionis peccati.) *

666. — « 2. Improbabile est, quod docet Sa, verb. Confessio, Ecclesiam non obligare ante pubertatem, cùm anni discretionis citius attingantur, et constet moraliter peccari posse sub annum nonum, vel decimum, inīo ante. Unde si talis puer, crasso saltem modo, videatur cognoscere, Deum per hoc, vel illud offendit, ostendatque dolorem, et propositum, ac präcipua fidei mysteria cognoscat, debet absolvī; secus tamen, si non notetur sufficiens usus rationis; si verò dubium sit, potest (inīo in articulo mortis debet) absolvī sub conditione. Vid. Laym. l. 5. t. 6. c. 5. Dian. p. 4. t. 4. R. 53. et C. de Lugo l. c. et d. 17. n. 22. ubi docet etiam extra articulum mortis, et obligationem präcepti, tales esse sub conditione absolventum, ne gratia sacramentali privetur (Vide dicta de hoc punto num. 432.) *

667. — « 3. Non obligatur, qui tantum habet venialia, etsi consuetudo habeat, et cogi etiam quisque possit, ut in paschate saltem se sistat Pastori, ut cum reliquis eum ad Communione admittat, ad quod Pastor tenetur, si alter dicat, se mortaliter culpe non esse consciū. Suar. d. 36. l. 2. etc. communiter. » (An autem Religiosi et Moniales teneantur singulis mensibus ad Confessionem, et Communione accedere? Vide dicta n. 313. v. Dicunt.) »

Quærit. an ad satisfaciendum präcepto annuae Confessionis, qui non habet mortalia, teneatur confiteri venialia? Prima sen-

tentia affirmat, et hanc tenet S. Bon. Sylo. (ap. Bon. d. 5. g. 5. p. 4. n. 7.) cum D. Th. in 4. d. 17. q. 3. art. 1. q. 3. ad 3. ubi ait: « Ex vi Sacramenti non tenetur aliquis venialia confiteri, sed institutione Ecclesiæ, quando non habeat alia quæ confiteatur. » Et probabilem putat Contin. Tourn. t. 3. p. 658. q. 4. cum Haberf. Ratio, quia Concilium Later. IV sub Innoc. III in c. Omnis de Pœn. indistinctè obligat fideles ad confitendum saltem semel in anno, ac proinde etiam eos qui sola habent venialia. Secunda tamen sententia communis et verior negat, eamque tenent cum Bus. et Suar. ut supra, S. Anton. p. 3. tit. 14. c. 19. §. 14. Lug. d. 15. num. 132. Holzm. t. 1. p. 341. n. 28. Bon. l. c. cum Azor. et Salm. c. 7. n. 30. cum Cano, Vasq. Cajet. Laym. Conin. Reg. Fag. Dic. Med. etc. Ratio, quia Ecclesia, präcipiendo Confessionem annuam, tantum illam Confessionem präcipit, quæ est debita ex Christi institutione. Christus autem nullam aliam präcipit Confessionem, nisi mortalium, ut explicat. Trid. sess. 14. c. 5. ubi ait: Venialia tamen citra culpan posse. Id confirmatur ex verbis ipsius textū in dicto c. Omnis, ubi dicitur: « Omnis fidelis omnia sua peccata confiteatur saltem semel in anno. » Nota verbum omnia; ergo (ut bene advertunt hic Lugo, Bon. Salm. etc.) präceptum Lateranensis est de confitendis solis mortalibus, nam certum est apud omnes non esse obligationem confitendi omnia venialia.

668. — « 4. Probabile est, eum, qui in uno anno, sive cum, sive sine culpa sua, non satisfecit präcepto, teneri adhuc, quam primum potest, anno sequenti; quia terminus non apponitur ad finiendam, sed ad non differendam obligationem. Ac proinde tales toties peccare mortaliter, quoties oblatam occasionem neglexit, ut docent Bon. d. 5. q. 5. s. 2. Suar. Vasq. Card. de Lugo l. c. nu. 177. et contra Sylo. Valent. Laym. Dian. etc. qui dicunt perseverare in uno eodemque peccato. (Vid. d. n. 297. de annuae Communione präcepto, quod pari passu procedit cum präcepto annuae Confessionis; ibi sententiae affirmativæ adhæsimus, etsi diximus sententiam negativam cum S. Antonin. Toledo, Sa, etc. quæ hanc obligationem non agnoscit, non esse contempnendam.) »

669. — Utrum verò per Confessionem factam in sequenti anno, posita obligatione juxta sententiam mox supra dictam, satisfiat präcepto utriusque anni? Prima sententia affirmat, et hanc tenent Lugo d. 13. n. 180. Dic. Bonasp. et Anton. à Sp. S. apud Salm. c. 7. n. 45. Ratio, quia präceptum de Confessione est de illa facienda semel in anno; ergo qui eam fecit, hoc eodem anno non tenetur ad aliam. Alioquin, qui per tres annos non fuisset confessus, quater deberet confiteri. Secunda sententia negat, et eam tenent Suar. t. 4. in 3. p. d. 36. sect. 4. n. 5. Laym. c. 5. n. 10. Bonac. p. 4. n. 31. cum Con. Fill. et Nunno; quia sicut qui singulis annis tenetur solvere denarium, si anno præterito non solvit, non satisfacit solvendo hoc anno unum denarium, ita non potest quis una Confessione präcepto duorum annorum satisfacere.

Tertia tamen sententia verior, quam tenent *Pal.* p. 26. §. 2. n. 15. *Viva* q. 4. a. 3. n. 5. et *Salm.* c. 7. n. 45. cum *Præp.* *Hurt.* et *Leand.* sic distinguit: « Si pœnitens in Confessione manifestet peccata mortalia tam antecedentis, quām præsentis anni, tunc vēne satisfacit utriusque anni obligationi. » Ratio, quia per illam unam Confessionem jam implet finem præcepti, nempe ut ipse cum Deo reconcilietur: idque est contra secundam sententiam. Nec obstat paritas denarii allata; nam solutio unius denarii non potest quidem solutioni duorum denariorum debitorum æquivare, sed una Confessio bene potest æquivalere pluribus Confessionibus, cum una Confessio deleaf omnia peccata, quāe per plures fuerant delenda. Si verò pœnitens in præsenti anno non peccavit mortaliter ante Confessionem et postea incidit in mortale, tunc una Confessione non satisfacit præceptis utriusque anni, sed tenetur iterum confiteri. Ratio, quia per illam Confessionem tantum satisfacit præcepto anni præteriti, non autem præsensis, cum respectu præcepti præsensis anni non satisficiat, qui non confitetur mortalia istius anni; communiter enim docent DD. et meritò, prout *Laym.* l. c. *Pal.* §. 3. n. 1. et *Salm.* n. 41. cum *Suar.* *Vasq.* *Bon.* *Becc.* *Dic.* *Reg.* *Diana*, *Hurt.* *Leand.* etc. ac ipse *Lugo* d. 15. n. 173. quod si quis confitetur sola venialia in principio anni, et ante finem committit mortale, tenetur illud intra illum annum confiteri. Unde cum Confessio illa mortalium commissorum tantum in anno præterito non sit impletiva præcepti anni præsensis, sequitur quod si pœnitens in hoc anno aliquod mortale committat, teneatur illud ante finem anni confiteri.

670. — « 5. Satisfacunt ii, qui confitentur Mendicantibus, etiam in Paschate, quia hi habent facultatem à Sacerdote maxime proprio omnium fidelium, et Pastore Pastorum. Ita communiter omnes contra *Glossatorem*, et *Auctorem Parochiani* obedientis. Contra quos vid. in Responsis *Françisci Fontani* editis Vienae Austriae anno 1634, allegatam auctoritatem duorum Conciliorum Generalium, Viennensis et Tridentini, 20 Pontificum, 50 Doctorum, et præter totius orbis consensum multorum quoque Parochorum testantium, eos esse optimos Parochianos, qui Regulares adeant, et ab iis instituuntur, ut supra l. 3. t. 3. c. 1. dub. 3. item *Nauarr.* *Azor.* *Fag.* *Trull.* l. 3 c. 4. d. 2. n. 6. *Dian.* p. 8. t. 1. R. 88. * (Vide dicta de hoc punto n. 564. *)

671. — « 6. Non obligatur ante finem anni, qui habens mortale timet ne illud obliscatur. *Conin.* *Henr.* C. de *Lug.* d. 14. n. 41. et alii contra *Med.* etc. Si tamen prævideret, se non habiturum occasionem confitendi deinceps toto hoc anno, debet prævenire etiam in medio anni. *Card.* de *Lugo* disp. 15. sect. 6. n. 182. * (Vide dicta n. 298. *)

672. — « 7. Probabilius est, non satisfieri præcepto Ecclesiæ per confessionem invalidam, ut docent *Suar.* d. 36. s. 7. *Fill.* *Laym.* C. de *Lugo* d. 15. s. 6. §. 5. etsi probabile contrarium putet esse *Fagund.* Vide *Dian.* p. 3. t. 4. R. 120. * (Impro-

babile tamen nunc est propter prop. 14 inter damnatas ab *Alexandro VII.*) * Item nec per confessionem venialium, ut docet *Diana* p. 4. t. 4. R. 206. ex *Hurt.* et *Mercero.* * (*V. dicta* n. 669. in fine, *)

673. — « 8. Excusatitur ab hoc præcepto, 1. qui physicè non possunt; v. g. quibus deest Confessarius; 2. qui moráliter non possunt; v. g. qui prudenter timent revelationem sigilli; vel qui non possunt sine notabili incommodo vitæ, fortunaru, etc. *Conin.* *Tamb.* c. 4. §. 3.

674. — « Nota in fine quod de jure communi ex cap. *Omnis utriusque sexus*, duplex poena incurritur à transgredientibus tale præceptum, scil. prohibitio ab ingressu Ecclesiæ, et privatio sepulturæ; sed incurritur post sententiam Judicis. Et impuberis à predicta poena excusantur. * (*Ita Viva ex comm. q. 4. art. 3. n. 9.* Vide dicta n. 295. v. *Præceptum.*) *

APPENDIX.

De Confessariis sollicitantibus.

675. — Ex bulla Gregorii XV, edita anno 1622, ac descripta apud *Salm.* de *præcept.* *Decalogi* c. 4. n. 17. denunciari debent « Omnes... Sacerdos (verba Bullæ) tam seculares, quām... regulares... qui personas, quæcumque illæ sint, ad dishonesta sive inter se, sive cum aliis quomodolibet perpetranda in actu sacramentalis Confessionis, sive ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu Confessionis... etiam... Confessione non secuta sive extra Confessionis occasionem, in Confessionario, aut in loco quocumque ubi Confessiones audiantur, seu ad Confessionem audiendam electo, simulantes ibidem Confessiones audire, sollicitare vel provocare tentaverint, aut cum eis illicitos et dishonestos sermones sive tractatus habuerint. » Et deinde subjungitur: « Mandantes omnibus Confessariis, ut suos pœnitentes, quos noverint fuisse ab aliis, ut supra, sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu... tractantes, etc. Inquisitoribus, seu locorum Ordinariis, etc. » Etsi hoc officium prætermiserint, mandat Pontifex, ut pro modo culpæ puniantur. In dicto autem generalis Inquisitionis imponitur excommunicatione late sententiæ in non denunciantes infra mensem omnes de hæresi suspectos, inter quos enumerat Confessarios sollicitantes ad turpia. De hac autem excommunicatione vide dicenda n. 693.

Hæc refert adnotare auctores quos observavi tractantes de hac materia sollicitationis, cum adnotatione locorum. Sunt videlicet *Castr.* tom. 1. tr. 4. de *Fide* d. 9. *Bon.* t. 1. d. 6. de *oblig.* *denunc.* p. 3. *Escob.* t. 6. p. 1. l. 47. c. 29. *Salm.* de *Præc.* *Dec.* c. 4. *punct.* 3. *Felix Pot.* part. 3. ex n. 482. *Ronc.* de *Pœnit.* ex p. 113. *Diana*